

Børn, unge og familier med flugtbaggrund

KP, 8. september 2026

DRU DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Integration

Mads Ted Drud-Jensen, Center for Udsatte Flygtninge

Program

09.00-11.30

Introduktion

Flygtninge i Danmark – trends, rammer og vilkår

At opleve krig, flugt og eksil

Kulturforståelse og kulturmøde

Traumer og PTSD

At arbejde traume-informeret – tilgange inspiration fra NMT og STROF

Case

Dansk Flygtningehjælp

- Grundlagt i 1956 – ungarske flygtninge
- Arbejder i 34 lande – nødhjælp, beskyttelse etc.
- 6.000 medarbejdere
- I Danmark:
 - > Rådgivning af asylansøgere
 - > Integrationsindsats
 - > Fortalerarbejde

Mads Ted Drud-Jensen, Center for Udsatte Flygtninge

Dansk Flygtningehjælp Integration

Integration

Ca. 150 medarbejdere og 4.500 frivillige

- Beskæftigelse
- Børn & Familie
- Frivillig
- Projekter
- Viden & Udvikling, herunder
Center for Udsatte Flygtninge
www.integration.drc.ngo/cuf

Flygtninge i Danmark - trends, rammer og vilkår

Asylansøgere og flygtninge i Danmark

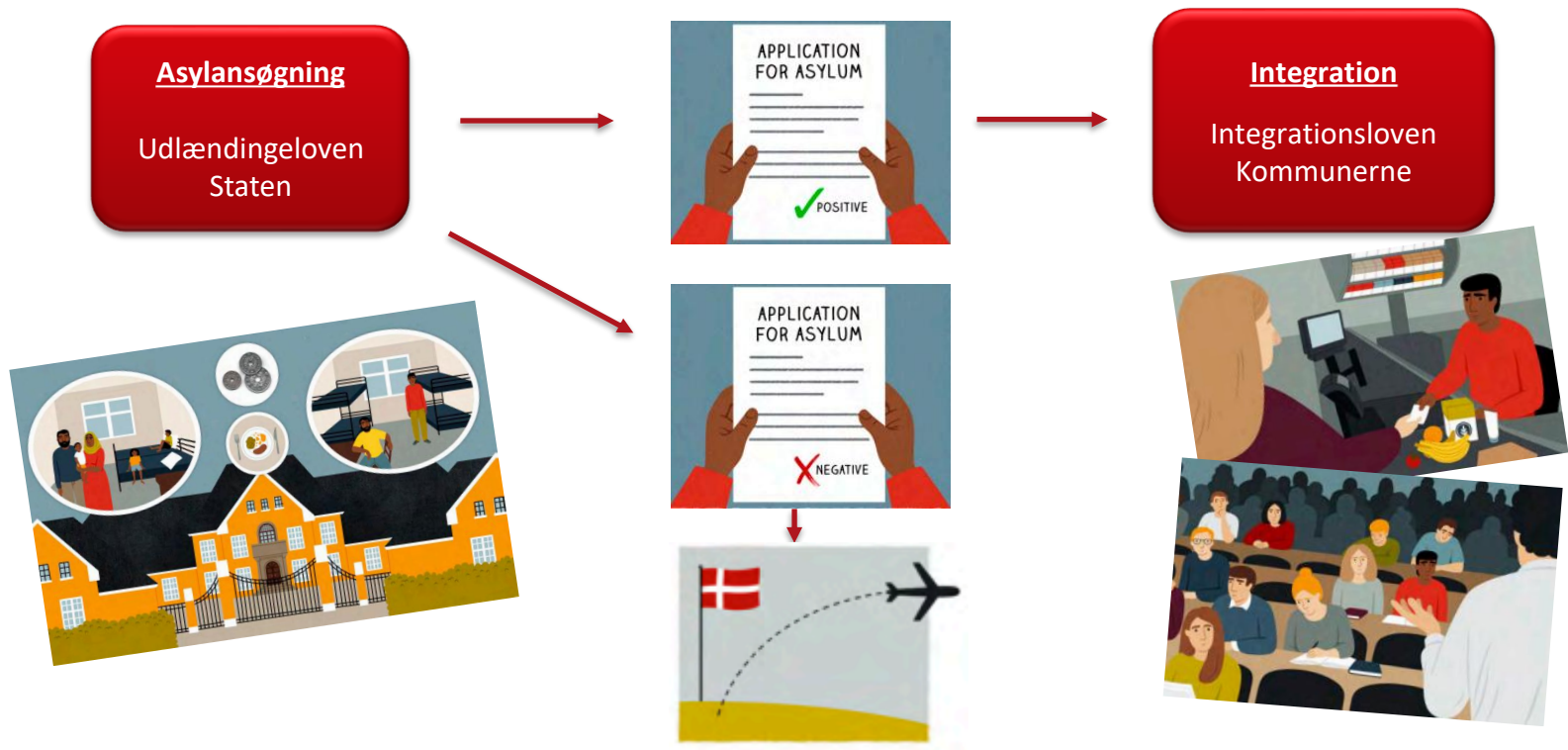
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asylansøgninger	21.316	6.266	3.500	3.559	2.716	1.515	2.099	4.597	2.482	2.333	1.959
Opholdstilladelser	10.849	7.494	2.750	1.652	1.777	601	1.357	1.400	1.343	859	875

	Opholdstilladelser	Til og med 2024
1	Syrien	22.000
2	Bosnien-Herzeg.	21.000
3	Irak	19.000
4	Iran	16.000
5	Statsløs	15.000
6	Somalia	14.000
7	Afghanistan	13.000

Asylansøgere	2025
Eritrea	247
Afghanistan	192
Syrien	150
Statsløse	119
Tyrkiet	100

Asyl og integration

Modtagelse af flygtninge i Danmark

- Midlertidige opholdstilladelser
- Udlændingestyrelsen bestemmer, hvor flygtninge skal bo – fordeles til kommunerne efter kvoter
- Kommuner har integrationsansvar – introduktionsprogram op til fem år:
 - Modtagelse og boliganvisning (midlertidig bolig)
 - Danskundervisning
 - Hjælp til beskæftigelse (praktikker, arbejdspligt)
 - Lav ydelse (mindstesats)
 - Optjeningsprincip for eks. børne- og ungedydelse
 - Adgang til eksempelvis sundhedsydelser og særlig støtte som alle andre (tolkegebyr efter 3 år i DK)
 - Børn i institution og skole

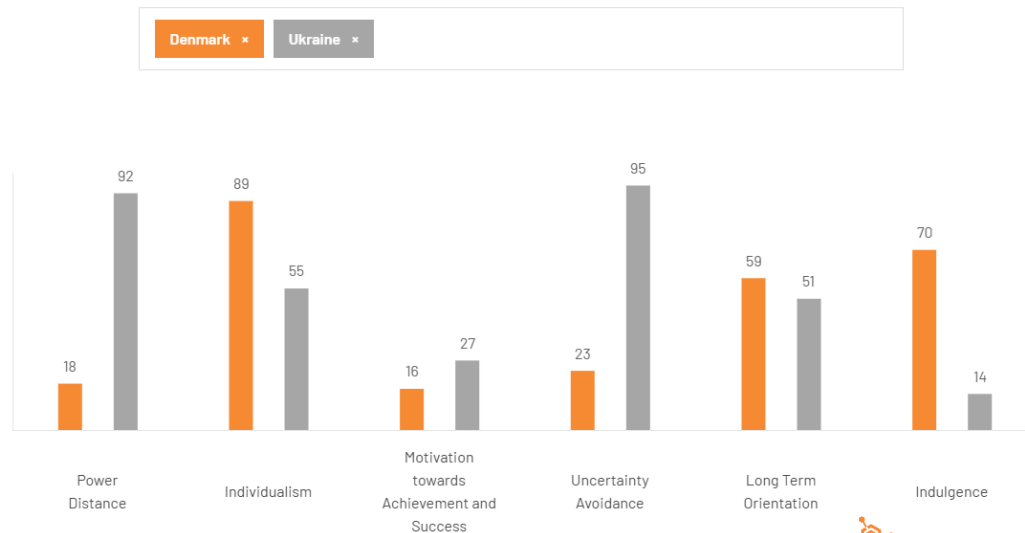
Tendenser på udlændinge- og integrationsområdet

- Hyppige lovændringer
- Midlertidighed & hjemsendelse
- Lave ydelser
- Flere optjeningsprincipper på velfærdsydelser
- Negativ diskurs om flygtninge
- Relativt få spontane asylansøgere, men mange ukrainere
- Kvoteflygtninge fra DR Congo, Burundi, Eritrea, Afghanistan

Aktuelt om ukrainere

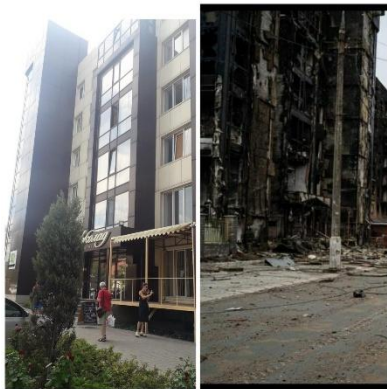
- Kommer stadig: 13.700 i 2025. Mange unge
- Ændring af særloven: færre kan få ophold
- Usikker fremtid, både DK og Ukraine fylder, fremtidsperspektiv hælder mod DK
- Større forskelle end ventet
- Går godt med beskæftigelse, men nogle har det svært – eksilproblematikker
- En af fire har symptomer på PTSD (selv-rapporteret, KU-forskning)
- Tidligere udsatheder og aktuelle udsatheder. Alkohol i udsatte familier
- Institution og skole: forskelle, mistrivsel og langsommere progression, tillid og tilvænning

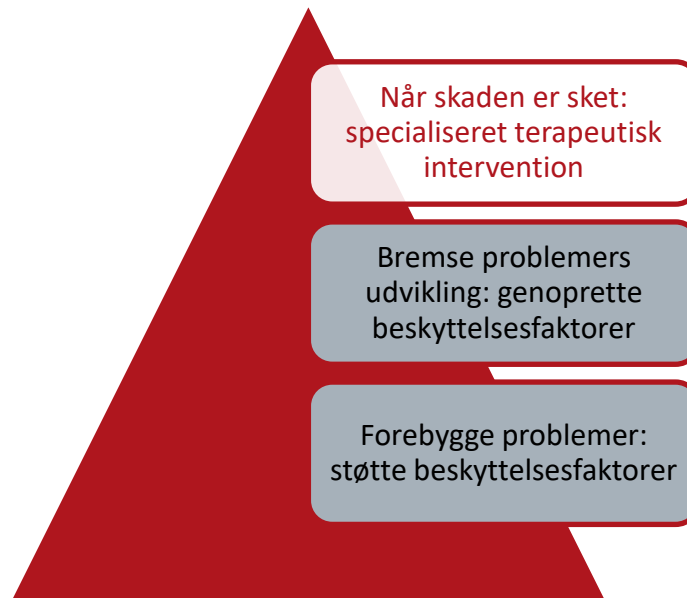
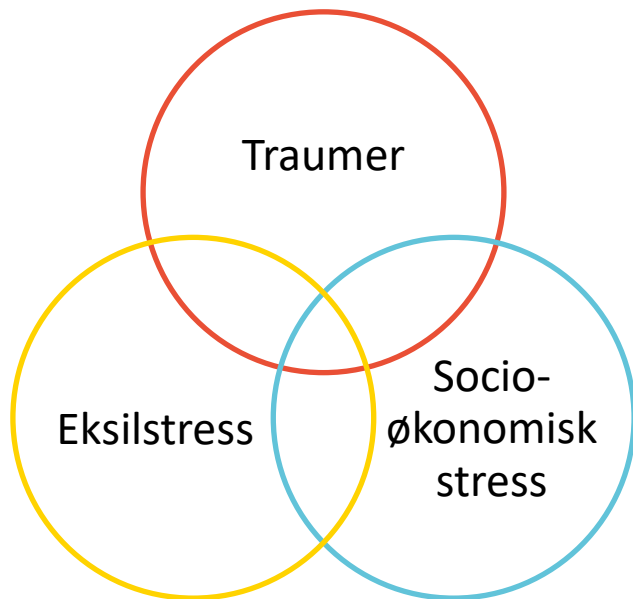
At opleve krig, flugt og eksil

Alle flygtninge er rystede

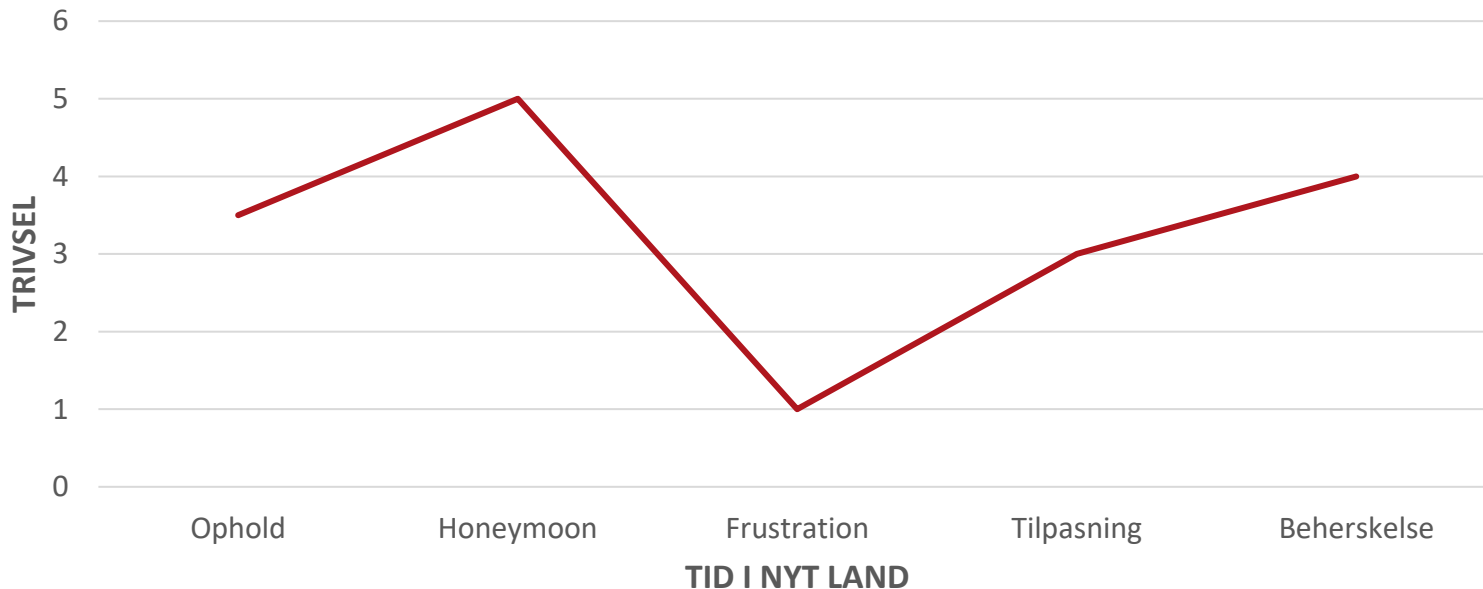

- Oplevet ekstreme forhold
- Tab og afsavn
- Fundamentalt ændret livssituation
- Kulturelle forskelle
- Minoritet
- Klient

Flygtninges udfordringer hænger sammen

Tilpasning og sårbarhed i eksil

Vilkår i Danmark er afgørende for trivsel

Risikofaktorer

- Usikkerhed omkring asyl og ophold
- Adskillelse fra familien
- Manglende netværk
- Lav socioøkonomisk status i eksillandet
- Tab af status
- Sprogveskkeligheder
- Oplevet diskrimination

Beskyttelsesfaktorer

- Familiesammenføring og nærhed til familie
- Netværk
- Beskæftigelse/uddannelse/skole
- Sprogkunderskaber
- Egen varig bolig
- Adgang til sundhedsydelser
- Coping-strategier

Særligt for børn

Risikofaktorer

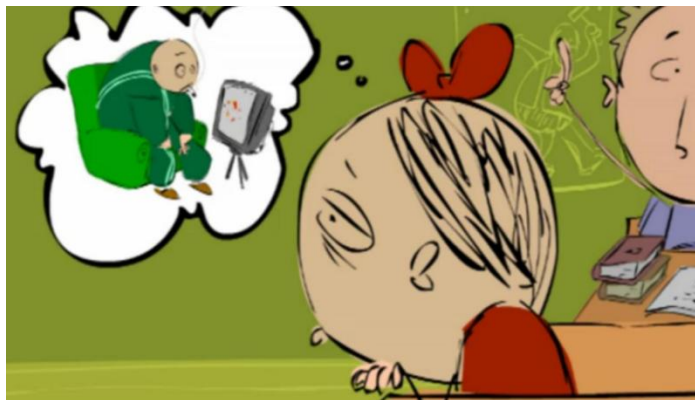
- Adskillelse fra familie og venner
- Oplevelse af usikkerhed
- Stress
- Ikke at være en del af et fællesskab
- Ikke kunne brug erhvervede kompetencer
- Oplevelse af at være ubegavet
- Ikke kunne deltage på lige fod
- Sprogvanskeligheder
- Oplevet diskrimination

Beskyttelsesfaktorer

- Tryghed hos forældre
- Skole
- Netværk
- Oplevelse af empowerment
- Møde voksne, som udviser forståelse og har viden om stress og traumer
- Oplevelse af normalitet og forudsigelighed – mindsket spillerum for tilfældigheder og uforudsete hændelser

Børn og unges vilkår i udsatte familier med flugtbaggrund

- Usikkerhed om familiens fremtid
- Manglende basal tryghed
- Forældre mangler ressourcer
- Risiko for at børn/unge bliver pålagt for stort ansvar
- Magtforskydninger i familien
- Børn/unge m. flugtbaggrund: Svært at blive en del af fællesskaber

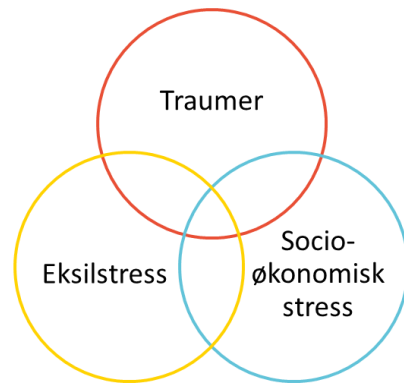
Kulturforståelse og kulturmøde

Kulturforståelse og kulturmøde

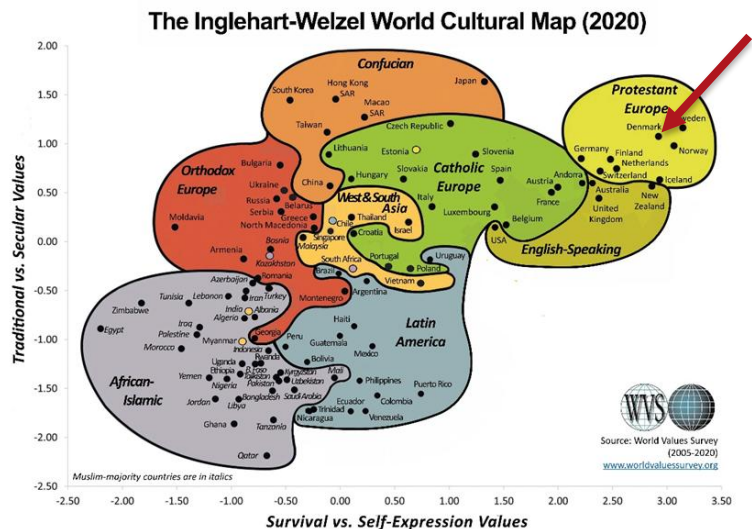
Hvordan håndterer vi mødet med personer, vi opfatter som anderledes end os selv?

Forskelle? Fx:

1. Flygtningeperspektivet (flugt, eksil, traumer)
2. Det retlige perspektiv (rettigheder)
3. Det kulturelle perspektiv

Kulturforskelle – en illustration

- Religionens betydning
- Familiestruktur og -værdier
- Forhold til autoriteter
- Kønsroller
- Kollektivism og sikkerhed vs. individets trivsel og selvrealisering
- Mangfoldighed
- Tillid
- Inklusion og deltagelse

Syn på psykisk sygdom

Biomedicin
Neurobiologi

Social
Relationel

Moral
Opdragelse

Skam
Tabu

Religion
Spiritualitet

Hvad er kultur?

**Fortolknings-
fællesskaber,
mønstre af
betydning**

**Fælles
adfærdsmønstre og
normer**

Bred definition

- skabes og skaber mennesker
- en gensidig proces
- altid til forhandling

Smal definition

- ét land
- ét folk
- ét sprog

Hvilket kulturbegreb abonnerer vi på?

Det smalle (beskrivende) kulturbegreb i praksis

- Kultur som statisk og homogen
- Søger fællestræk mellem personer med samme kulturelle baggrund
- Forklarer personers handlinger ud fra deres kulturbaggrund. Indebærer ofte en forestilling om homogen national kultur.

Det brede (komplekse) kulturbegreb i praksis

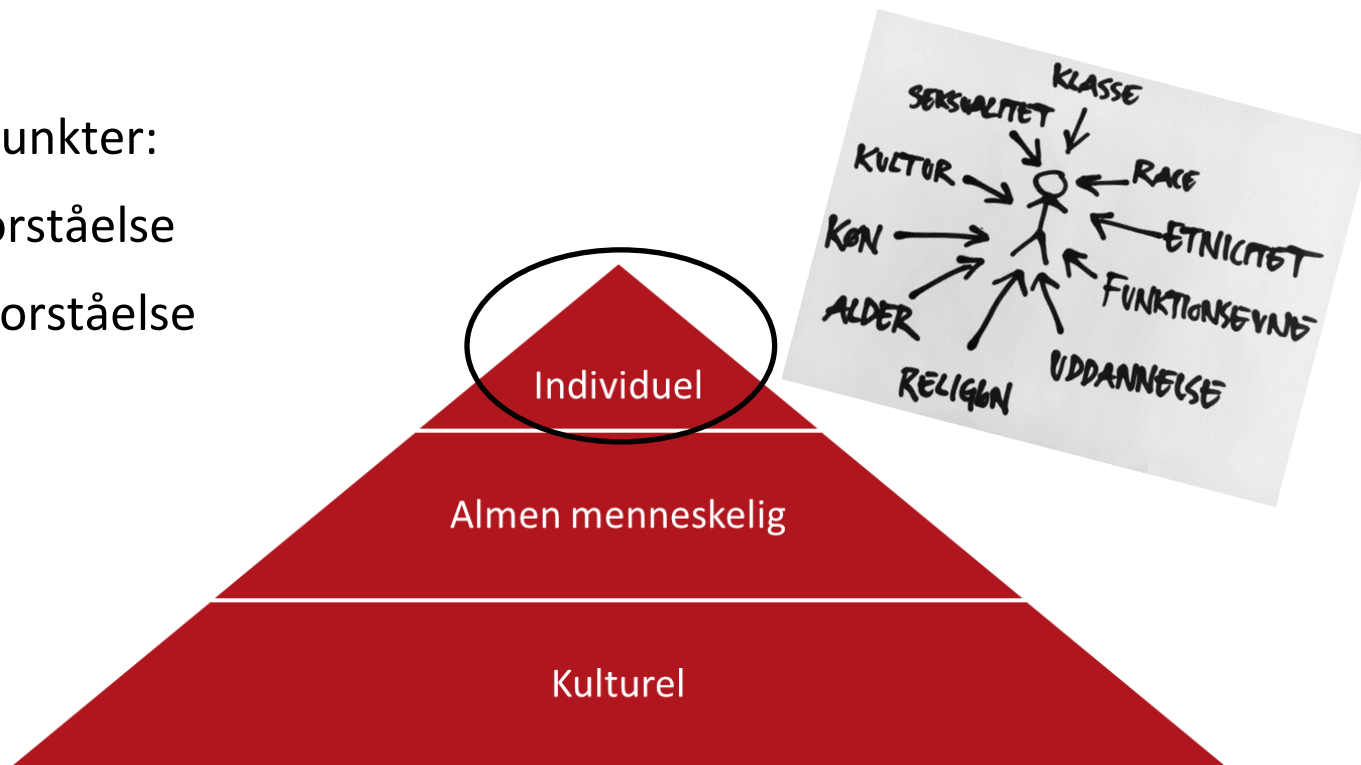

- Kultur som dynamisk, til forhandling
- Søger ikke at generalisere ud fra kulturel baggrund
- Forklarer personers handlinger ud fra fx køn, alder, uddannelse – sociale forhold – og kultur
- Ser personers handlinger i forhold til kontekster – fx familie, arbejde og fritid. Eller eksil?

Kulturmøde

Opmærksomhedspunkter:

1. Kulturel for forståelse
2. Kulturel selvforståelse
3. Forskelle og ligheder

Hvad kan man gøre

- Klar kommunikation og gensidig forventningsafstemning
- Spørge
- Inddrage
- Indhente viden om det samfund, folk kommer fra, men tag ikke den viden for givet i mødet med den enkelte – få viden fra personen selv
- Overveje alternative årsager eller forklaringer
- Ikke tage egne selvfølgeligheder for givet
- Fokuserer også på ligheder og ressourcer frem for forskelle og problemer
- Nøgleord: Nysgerrighed, viden, empati, anerkendelse, respekt, ydmyghed, tryghed, tillid

Samtaler

- Lyt mere end du taler
- Vi skal turde lade samtalen udvikle sig på andre måder, end vi forventer
- Stil åbne spørgsmål – spørg ind til kontekst
- Stil korte 'informationsfattige' spørgsmål
- Vær ærlig om egen tvivl
- Giv noget af dig selv

Traumer og PTSD

Hvorfor fokus på traumer og PTSD?

- Estimat: ca. 30-45% af flygtninge i Danmark er berørt af traumer.
- Nyere forskning: 43% af syriske flygtninge har PTSD. 25 % af ukrainske flygtninge i Danmark rapporterer symptomer svarende til PTSD.
- Har betydning for fx trivsel, forældreevne, beskæftigelse...
- Kommunernes indsats for at afdække traumer hos borgere med flugtbaggrund kan være mangelfuld

PTSD – Post-Traumatisk Stress Disorder

Begivenheden

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed og rædsel

Genoplevelsesfænomener

Mareridt, flashbacks

Undgåelsesadfærd

Undgår indtryk, der minder om begivenheder, eller generel følelsesmæssigt lammelse

Øget stress

Søvn, humørsvingninger, manglende koncentration og indlæring, overreaktioner

Film: Traumer i hjernen

<https://integration.drc.ngo/vores-arbejde/center-for-udsatte-flygtninge/film-om-flygtninge-og-traumer/>

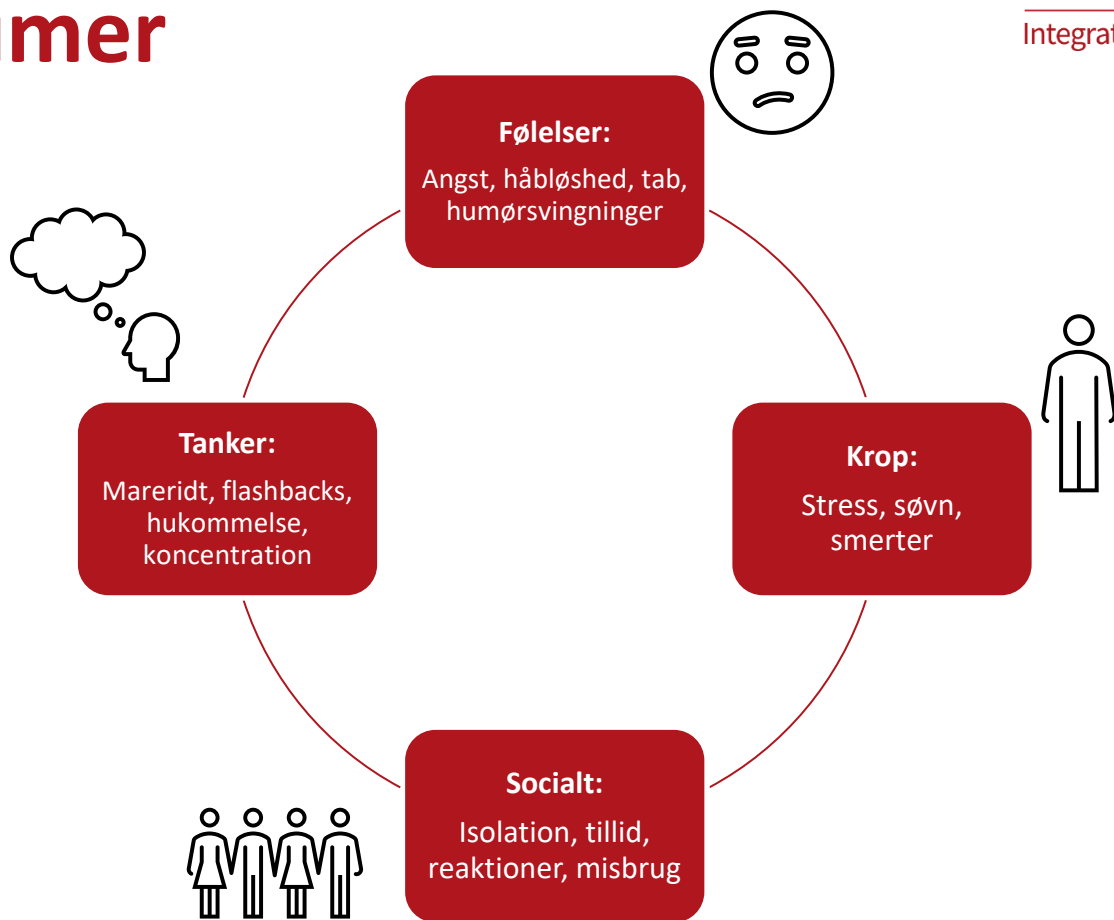
Film om traumer på forskellige sprog

- På arabisk, dansk, dari, engelsk, tigrinya, ukrainsk
- At opleve krig og flugt | DRC Dansk Flygtningehjælp

Stress og traumer

Normale reaktioner på
unormale begivenheder

Hvordan kommer traumer til udtryk hos børn?

- Under traumatiske omstændigheder påvirkes barnet særligt kraftigt af det, det ser, hører, hvad det rører ved, og hvilke lugte- og sanseindtryk, det får
- Afhængig af alder og udviklingstrin, giver barnet udtryk for symptomer på andre måder end den voksne
- Barnets umodne nervesystem reguleres ved, at det læner sig ind i forældrens eller en anden tryk voksens modne nervesystem
- Børn, der meget tidligt i deres liv har oplevet traumatiske begivenheder, har ofte de sværeste forudsætninger for at udvikle sig "normalt"

Symptomer

- Søvnproblemer
- Lavt selvværd, nedsat tillid
- Indlæringsvanskeligheder
- Aggressivitet, angst, koncentrationsbesvær
- Svært ved at indgå i sociale relationer/spilleregler
- Kropslige klager
- Let vakt ophidselse og vrede, uro og hyperaktivitet
- Undgår steder/aktiviteter/personer der minder om traumet

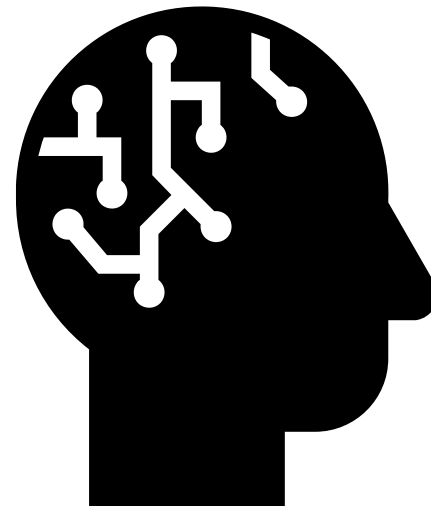
Kan opleves som:

- Dovenskab
- Ligegyldighed
- Provokation
- En mulig (anden) diagnose (adhd, add)
- Ufølsomhed
- Manglende intelligens
- Kan forveksles med andre diagnoser – autisme, ADHD, etc.

Stressresponssystemet

To måder at respondere på stress:

1. **Hyperarousal** – forhøjet alarmberedskab, søvnproblemer, vrede, panik, irritation, bange, selvdestruktiv, urolig mm.
2. **Dissociation** – frakobling af ydre sanser, følelsesmæssigt fravær, følelsesmæssigt 'afkoblet' fra sig selv og/eller andre, magtesløs, passiv mm.

Tilgange

Børn med flugtbaggrund er børn

Opvækst

-relationelle miljø og oplevelser

- Traumer, manglende oplevelser/stimulering
- Positive oplevelser/stimulering

Aktuelle kompetencer og udfordringer

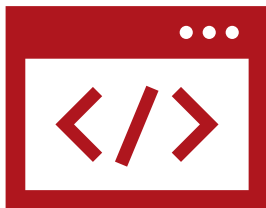
- Kognitivt
- Socioemotionelt
- Regulering
- Somatisk

Aktuelt miljø

- Familie
- Skole
- Fritid/aktivitet
- Venskaber
- Ressourcepersoner

Model: Jesper Birck

Tværgående indsats vigtig

Mange lovgivninger, regler, aktører, systemer kan være i spil og spænde ben. Skal gerne spille sammen. Gør det ofte ikke.

Udlændingelov, særlov, integrationslov, beskæftigelsessystem, barnets lov, sundhedssystem, skole, kommune, osv...

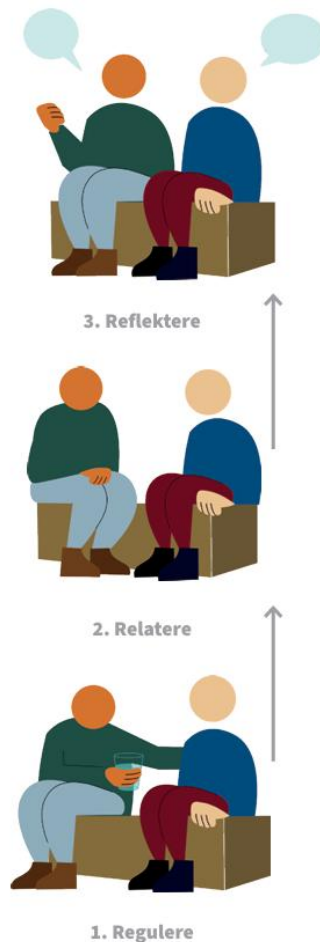
Neurosekventiel teori og tilgang (NMT)

- Traumatiske oplevelser, stress, kroniske smerter og forhøjet alarmberedskab kan skabe uro i nervesystemet
- Traumer og stress kan skade i de neurale netværk i hjernen
- Nervesystemet kan dog reguleres og udvikles gennem aktiviteter og relationsarbejde, der taler til de forskellige dele af hjernen
- Nye neurale netværk kan dermed dannes – og eksisterende kan styrkes
- Aktivere det, vi vil udvikle, og ikke reagere på adfærd

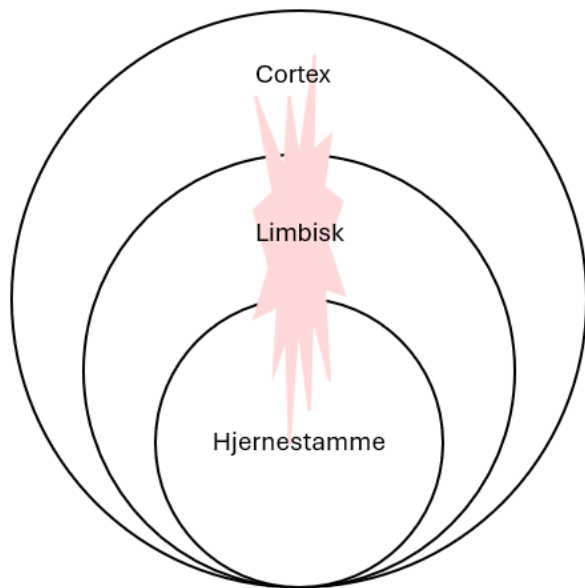

Regulere, relatere, reflektere

- Fokus på selvagens og spejling – bidrag selv med et roligt nervesystem
- Fokus på regulering: Samvær og aktivitet. Hvis for meget stress – lav noget fysisk, gå en tur, musik
- Fokus på tillidsopbygning og relationsdannelse: Giv også noget af dig selv, parallel aktivitet, ok bare at være sammen
- NMT: indsats med flere små daglige doser fremfor få, længerevarende sessioner. Samspil mellem aktører bliver vigtigt.

Stress og traumer i institution/skole

- Hvad kan jeg lære?
- ↑
- Er jeg værdsat, hører jeg til?
- ↑
- Er jeg i sikkerhed?

Fokus i institution og skole – STROF

STRUKTUR i dagligdag skaber orden. Tydelige vaner og rutiner. Undgå for mange store skift ift. voksne/grupper. Obs på pauser/frikvarter.

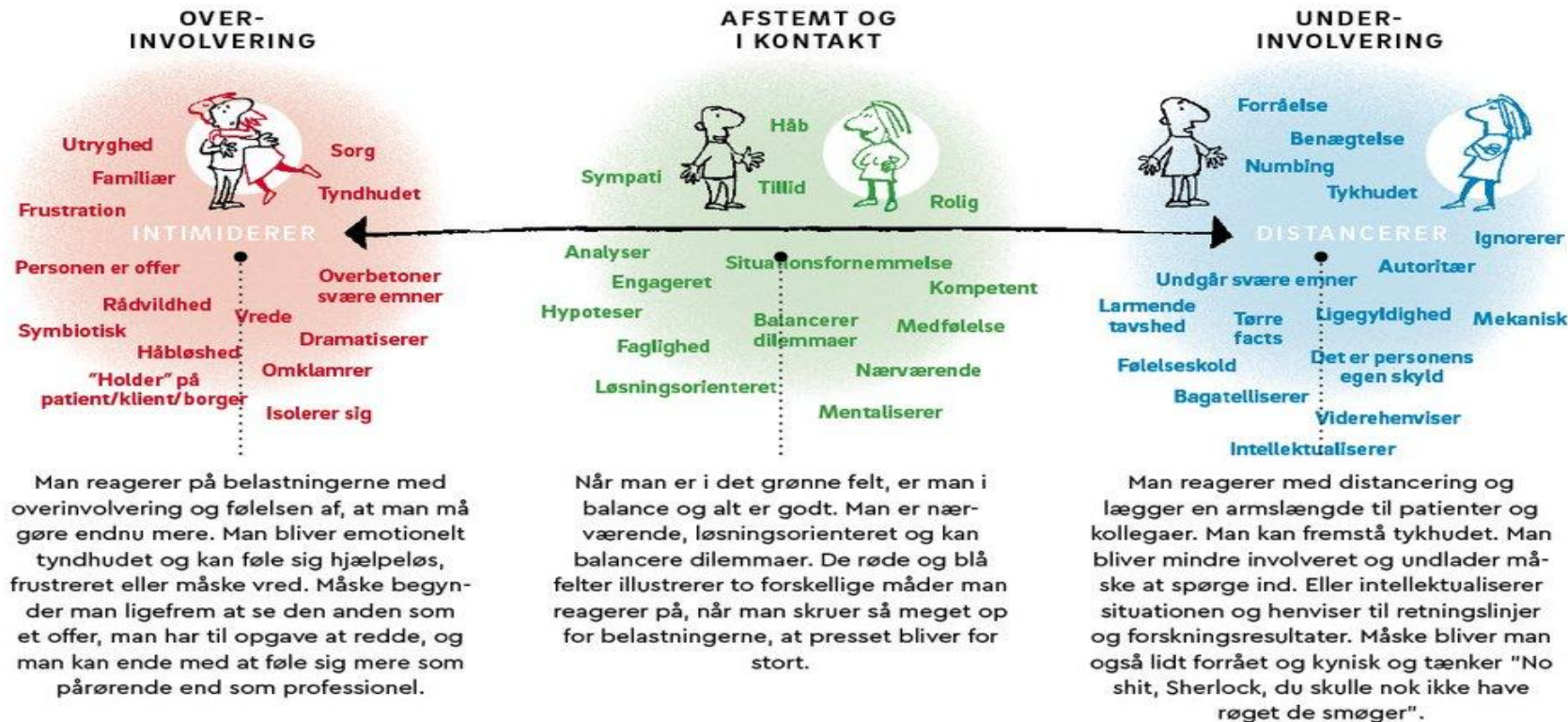
TALE med barnet og give barnet mulighed for at udtrykke sig samt give sig tid til barnet ved at lytte aktivt. Hjælp med italesættelse. Vær til rådighed. Anerkend modersmål.

RITUALER – faste ritualer i løbet af dag og uge, omkring fødselsdage og (ikke kun 'danske') højtider.

ORGANISERING af barnets aktiviteter, aktiv deltagelse i barnets leg. Hjælp barnet med blive inkluderet. Være tydelig og nærværende i barnets hverdag.

FORÆLDRESAMARBEJDE skal prioriteres.

Reaktionsmønstre

Folder til forældre

Sådan hjælper du et barn med traumer

- Tal med barnet og lyt til barnet
- Hav faste rutiner
- Leg med barnet
- Vær tålmodig

Sådan hjælper du et barn med traumer | DRC Dansk Flygtningehjælp

Case og gruppedrøftelse

Artem går i 8. klasse og Tatiana i børnehave. De har været i Danmark i to år med deres mor. Far er i Ukraine. De bor i en kommunal indkvartering med andre ukrainere. I skole og institution er der bekymring om børnenes trivsel. Artem virker tilbagetrukket, uengageret, alene og har meget fravær. Tatiana skal snart starte i 0., kan kun meget lidt dansk og har svært ved at indgå i det sociale. Lærere og pædagoger har svært ved at tale med mor om det. De oplever, at hun glider af på spørgsmål om børnene, og det er svært med sproget.

1. Hvad ville I som pædagog (eller lærer) være nysgerrige på?
2. Hvilke hypoteser kan I have om, hvad der er i spil, hvad det handler om?
3. Hvordan ville I gribe det an?
4. Hvem kan involveres?
5. Hvordan skal vi i det hele taget forstå ukrainernes situationen, og hvad kan man som fagprofessionel gøre for at støtte de ukrainere, man møder?

Links, viden og rådgivning

Rapport: [Ukrainske børn, unge og forældre i folkeskolen](#)

Folder: [At opleve krig og flugt](#)

Folder: [Sådan hjælper du et barn med traumer](#)

Håndbog: [Børn med flugtbaggrund i daginstitution og skole](#) | [DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

Håndbog: [Unge med flugtbaggrund på ungdomsuddannelser](#) | [Dansk Flygtningehjælp](#)

Praksiskatalog: [Brain-Works ressourcer](#) | [DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

Hjemmeside: [velkommentildanmark.dk](#)

Center for Udsatte Flygtninge
www.integration.drc.ngo/cuf

Afsluttende refleksion og dialog

1. Umiddelbare tanker og refleksioner?
2. Hvad har været nyt for mig?
3. Hvad giver det anledning til for mig som (kommende) pædagog?
4. Hvilke yderligere spørgsmål har jeg?

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Integration

Tak for ordet

mads.drud-jensen.drc.ngo